

Embedsregnskab 2011
for
Vestre Landsret.

1. Indledning.

I denne indledning gives en kort oversigt over indholdet i Vestre Landsrets embedsregnskab for 2011.

Afsnit 2 indeholder en kort beskrivelse af landsretten.

I afsnit 3 redegøres for udviklingen i landsrettens sagsbeholdning og gennemløbstider samt for opfyldelsen af opstillede målsætninger om gennemløbstider.

I afsnit 4 omtales udviklingen i antallet af medarbejdere i landsretten.

I afsnit 5 omtales landsrettens arbejde med retsmægling.

I afsnit 6 omtales landsrettens kvalitetsarbejde.

I afsnit 7 omtales nogle af de administrative sager, som behandles i landsretten (høringssager, klagesager og sættemerbeskikkelser).

I afsnit 8 omtales OPP-projektet vedrørende opførelse af en ny retsbygning til landsretten i Viborg.

I afsnit 9 omtales landsrettens lokaleforhold ved bitingstederne.

I afsnit 10 omtales landsrettens handlingsplan for 2011 og opfyldelsen af denne.

Embedsregnskabet afsluttes med en samlet vurdering i afsnit 11 af udviklingen i 2011 og af forventningerne til de kommende år.

2. Kort om Vestre Landsret.

Vestre Landsret har sit sæde (hovedtingsted) i Viborg.

På baggrund af domstolsreformen foretog Domstolsstyrelsen i starten af 2010 en reduktion af landsrettens dommernormativ. Endvidere reducerede Domstolsstyrelsens landsrettens lønbevilling både i tilknytning til reduktionen af antallet af dommerstillinger og i relation til antallet af øvrige medarbejdere.

Reduktionen af dommernormativet har fået fuld virkning i løbet af 2011. Landsretten består herefter af 1 præsident, 36 andre faste landsdommere og 7 midlertidige (konstituerede) landsdommere.

Reduktionen af lønbevillingen vedrørende andre stillinger end dommerstillinger fik fuld virkning allerede i 2010. Foruden de nævnte dommerstillinger består landsretten herefter af 8 øvrige jurister og ca. 50 administrative medarbejdere.

Præsidenten er administrativ chef for landsretten og således ansvarlig for at varetage de bevillingsmæssige og administrative forhold, der er henlagt til embedet.

Som en konsekvens af tilpasningen måtte landsretten i 2010 nedlægge en af landsrettens afdelinger. Landsrettens dommere er herefter fordelt på 14 retsafdelinger med hver tre dommere. Landsrettens øvrige jurister er tilknyttet de fire retsafdelinger, der enten behandler nogle bestemte kæremål eller i særlig grad står for forberedelsen af landsrettens civile sager, samt landsrettens administration.

Landsrettens administrative medarbejdere er fordelt på 4 retssektioner, der hver udfører de administrative sagsbehandlingsfunktioner for indtil fire retsafdelinger, samt på en sektion, et præsidentsekretariat og en IT-enhed, der alle varetager en række centrale, administrative opgaver.

Vestre Landsret behandler civile sager og straffesager ved hovedtingstedet i Viborg. Landsretten behandler endvidere straffesager ved de såkaldte bitingsteder i Århus, Aalborg, Kolding, Esbjerg og Sønderborg.

Landsrettens administration er beliggende ved hovedtingstedet i Viborg.

3. Udviklingen i landsrettens sagsbeholdning og gennemløbstider.

a. Udviklingen i civile sager.

Udviklingen i antallet og fordelingen af civile sager i perioden 2009 – 2011 er følgende:

Sagsudviklingen 2009– 2011 for civile sager						
	Almindelige 1. instanssager	Almindelige ankesager	Familieretlige sager o.l.*	Alle domssager	Sager til skr. behandling **	Alle sager
Sagsbeholdning 31/12 2008	187	651	106	944	224	1168
Nye sager 2009	59	797	368	1224	1454	2678
Sluttede sager 2009	101	888	357	1346	1464	2810
Sagsbeholdning 31/12 2009 ***	146	555	119	820	215	1035
Nye sager 2010	67	869	407	1343	1573	2916
Sluttede sager 2010	83	770	419	1272	1564	2836
Sagsbeholdning 31/12 2010***	132	652	109	893	227	1120
Nye sager 2011	63	987	419	1469	1704	3173
Sluttede sager 2011	74	835	388	1297	1639	2936
Sagsbeholdning 31/12 2011	121	804	140	1065	292	1357

* Sager om forældreansvar, faderskab, umyndiggørelse, børnefjernelse og adm. frihedsberøvelse

** Kæresager, anke af småsager (uanset om sagen forhandles mundtligt), oprejsningsbevillinger, anmodning om aktindsigt.

*** Korrigeret for mindre ændringer i registreringer

Sagsbeholdningen er ved udgangen af 2011 steget 20 % i forhold til udgangen af 2010 og 31 % i forhold til udgangen af 2009. Dette er sket samtidig med, at der i samme periode er sket en stigning i antallet af sluttede sager på ca. 4 % fra 2010 til 2011 og ca. 5 % fra 2009 til 2011.

Stigningen i sagsbeholdningen ligger på de almindelige ankesager og på sager til skriftlig behandling. Stigningen modsvarer i det væsentlige tilsvarende stigninger i antallet af nye sådanne sager.

b. Udviklingen i straffesager.

Udviklingen i antallet og fordelingen af straffesager i perioden 2009 – 2011 er følgende:

Sagsudviklingen 2009 - 2011 for straffesager							
	Nævninge- sager	Med domsmænd og med bevisbedømmelse.	Med domsmænd og uden bevisbedøm.	Andre ankesager	Domssager i alt	Kære- sager m.v.	Alle sager
Sagsbeholdning 31/12 2008	6	243	77	106*	432*	18	450*
Nye sager i 2009	16	626	231	338	1211	1803	3014
Sluttede sager i 2009	11	640	223	340	1214	1793	3007
Sagsbeholdning 31/12 2009*	11	230	85	104	427	27	454
Nye sager i 2010	15	712	243	389	1359	1681	3040
Sluttede sager 2010	20	641	246	351	1258	1672	2930
Sagsbeholdning 31/12 2010*	6	298	82	142	528	35	563
Nye sager 2011	15	716	252	390	1373	1653	3026
Sluttede sager 2011	16	660	241	375	1292	1653	2945
Sagsbeholdning 31/12 2011	5	354	93	157	609	35	644

* Korrigeret for mindre ændringer i registreringer

Sagsbeholdningen er ved udgangen af 2011 steget med 14 % i forhold til udgangen af 2010 og 42 % i forhold til udgangen af 2009. Dette er sket samtidig med, at der i samme periode er sket en stigning i antallet af sluttede domssager på ca. 3 % fra 2010 til 2011 og på ca. 6 % fra 2009 til 2011. Udsving i antallet af kæresager har kun mindre betydning for den samlede udvikling i sagsbeholdning, bl.a. fordi langt de fleste kæremål afgøres inden for få dage. Stigningen i

sagsbeholdning modsvarer i alt væsentligt en tilsvarende stigning i antallet af domssager, herunder ikke mindst domsmandssager med bevisbedømmelse.

c. Målsætninger for gennemløbstider.

Landsretten har i samarbejde med Domstolsstyrelsen opstillet målsætninger for den højeste gennemløbstid for forskellige sagstyper. Målsætningerne er opstillet – og justeret - i tilknytning til domstolsreformen og med det sigte, at der efter nogle år skal være fælles målsætninger for gennemløbstiderne ved de to landsretter.

I de følgende oversigter gengives målsætninger og resultater for 2009 - 2011.

For så vidt angår domssager omfatter målsætninger og resultater de sager, der er sluttet efter en hovedforhandling.

Om tidligere målsætninger og opfyldelsen af disse henvises til embedsregnskaberne for 2008 og tidligere år.

Civile domssager	Mål 2009	Resultat 2009	Mål 2010	Resultat 2010	Mål 2011	Resultat 2011
1. instanssager – henvist efter reformen						
Andel sluttet på under 12 mdr.	50 %	53 %	50 %	54 %	50 %	44 %
Andel sluttet på under 18 mdr.	75 %	83 %	75 %	79 %	75 %	79 %
Alm. ankesager						
Andel sluttet på under 9 mdr.	55 %	61 %	60 %	58 %	60 %	57 %
Andel sluttet på under 12 mdr.	80 %	83 %	80 %	83 %	80 %	80 %
Familieretssager						
Andel sluttet på under 4 mdr.	85 %	82 %	70 %	79 %	70 %	74 %
Andel sluttet på under 6 mdr.	95 %	93 %	90 %	90 %	90 %	93 %

Målopfyldelsen for 1. instanssager, der er henvist til landsretten som principielle, og for almindelige ankesager ligger lidt under de opstillede primære målsætninger, mens målopfyldelsen for familieretssager ligger lidt over. Målopfyldelsen i 2011 er absolut tilfredsstillende, når man tager udviklingen i nye sager og i sagsbeholdningen i betragtning. Navnlig for 1. instanssager og almindelige ankesager skal man dog være opmærksom på, at påvirkningen af målopfyldelsen vil være noget forsinket i forhold til tidspunktet for modtagelsen af de nye sager. Man bør også være opmærksom på, at kortere gennemløbstider i de almindelige ankesager er et hovedformål for domstolsreformens tilsigtede virkning for landsretten, og resultatet for 2011 sammenholdt med udviklingen i antallet af nye almindelige ankesager kan på den baggrund give anledning til bekymring.

Civile kæremål	Mål 2009	Resultat 2009	Mål 2010	Resultat 2009	Mål 2011	Resultat 2011
Andel sluttet på under 6 uger	85 %	69 %	75 %	74 %	75 %	70 %
Andel sluttet på under 3 mdr.	95 %	91 %	90 %	92 %	90 %	91 %

Der er efter domstolsreformen modtaget markant flere kæremål end i årene før reformen. I konsekvens af denne udvikling i antallet af nye kæremål er målsætningen justeret i 2010. Målopfyldelsen for civile kæremål vurderes som meget tilfredsstillende i lyset af, at der også i 2011 er modtaget og afgjort klart flere kæremål end i de foregående år.

Straffedomssager	Mål 2009	Resultat 2009	Mål 2010	Resultat 2010	Mål 2011	Resultat 2011
Nævningeankesager						
Andel sluttet inden 3/4 mdr.*	60 %	10 %	50 %	22 %	-----	-----
Andel sluttet inden 6 mdr.*	90 %	80 %	90 %	67 %	75 %	67 %
Øvrige straffeankesager:						
Med bevisbedømmelse						
Andel sluttet på under 4 mdr.	70 %	56 %	70 %	58 %	70 %	44 %
Andel sluttet på under 6 mdr.	90 %	81 %	90 %	81 %	90 %	75 %
Uden bevisbedømmelse						
Andel sluttet på under 4 mdr.	70 %	70 %	70 %	64 %	70 %	64 %
Andel sluttet på under 6 mdr.	90 %	89 %	90 %	87 %	90 %	87 %

* I 2010 er den primære målsætning ændret til 4 måneder og fra 2011 er der alene en målsætning på 6 måneder.

Nævningesager kan være vanskelige at få berammet og afviklet. Det skyldes ikke blot rettens forhold, men også vanskeligheder ved at få berammet sagerne med forsvarsadvokater. For at gøre målsætningen mere realistisk er der på den baggrund foretaget en justering af målsætningen for 2011 således, at der nu gælder en målsætning om, at 75 % af sagerne skal være sluttet inden 6 måneder. Denne målsætning er næsten opfyldt i 2011.

Målopfyldelsen for øvrige straffeankesager er for sager med bevisbedømmelse klart under målopfyldelsen i de forudgående år. Dette må ses i lyset af sagsudviklingen, udviklingen i sagernes kompleksitet og problemer med at få sagerne berammet med travle forsvarsadvokater. Udviklingen må give anledning til nogen bekymring. Målopfyldelsen for øvrige straffeankesager uden bevisbedømmelse ("udmålingsanker") er på niveau med målopfyldelsen i 2010.

Straffekæremål	Mål 2009	Resultat 2009	Mål 2010	Resultat 2010	Mål 2011	Resultat 2011
Fængslingskæremål						
Andel sluttet samme dag som modtaget	90 %	83 %	85 %	87 %	85 %	83 %
Andel sluttet på under 1 uge	98 %	97 %	98 %	97 %	98 %	97 %
Andre straffekæremål						
Andel sluttet samme dag som modtaget	40 %	30 %	35 %	38 %	35 %	20 %
Andel sluttet under 1 uge	45 %	49 %	45 %	49 %	45 %	38 %
Andel sluttet på under 2 uger	75 %	58 %	65 %	58 %	65 %	51 %

Målopfyldelsen for straffekæremål er meget tilfredsstillende for så vidt angår fængslingskæremål. Der er tale om meget korte målsætningsfrister, og målopfyldelsen må derfor ses i sammenhæng med, at behandlingen af en række sådanne kæremål må udsættes på fremskaffelse af yderligere dokumenter samt på kareskrifter og bemærkninger fra modparten til disse.

Målopfyldelsen for andre straffekæremål er klart mindre i 2011 end i 2010. Dette antages at have sammenhæng med et generelt øget pres på landsrettens sagsafvikling og med en stigende kompleksitet også i disse straffekæremål.

d. Gennemsnitlige gennemløbstider

De gennemsnitlige gennemløbstider for hovedforhandlede civile sager og straffesager sluttet i perioden 2009 – 2011 er således:

Gennemsnitlige gennemløbstider i måneder for hovedforhandlede domssager 2008 - 2010			
	2009	2010	2011
Civile sager:			
1. instanssager henvist efter 2007	13,1	14,7	16,3
Almindelige ankesager	9,5	9,8	9,9
Familieretssager	3,4	3,6	3,7
Straffesager:			
Nævningeankesager	5,1	5,7	5,1
Øvrige straffeankesager med bevisbedømmelse	4,4	4,2	5,1
Øvrige straffeankesager uden bevisbedømmelse	3,6	3,8	3,9

De gennemsnitlige gennemløbstider i hovedforhandlede civile 1. instanssager henvist efter 2007 er lidt højere i 2011 end i 2009 og 2010. Dette er dog kun naturligt, idet landsretten først modtog henviste sager fra byretterne fra begyndelsen af 2. halvår 2007.

De gennemsnitlige gennemløbstider i almindelige civile ankesager er i 2011 på niveau med 2010 og lidt over niveauet for 2009. Sammenholdes dette med udviklingen i antallet af nye sager i 2011 tyder meget således på, at den gode udvikling, som kunne ses umiddelbart efter domstolsreformen, mod kortere gennemløbstider i ankesager er erstattet af en udvikling, der igen går mod længere gennemløbstider. Dette er klart utilfredsstillende og ikke i overensstemmelse med domstolsreformens tilsigtede virkning for landsretten.

De gennemsnitlige gennemløbstider i familieretssager er ligeledes svagt stigende. Dette modsvarer den foran nævnte udvikling i antallet af nye sager.

De gennemsnitlige gennemløbstider i nævningeankesager er ½ måned kortere i 2011 end i 2010 og på niveau med 2009. Dette er for så vidt tilfredsstillende, og det er næppe realistisk at forestille sig, at man kan komme væsentligt ned i gennemløbstider i disse sager, der som nævnt foran også er præget af vanskeligheder med at få sagerne berammet med travle forsvarsadvokater.

De gennemsnitlige gennemløbstider for (øvrige) straffeankesager med bevisbedømmelse er næsten 1 måned længere i 2011 end i 2010. Udviklingen modsvarer de senere års udvikling i tilgangen af sådanne sager og i disse sagers kompleksitet samt de nævnte problemer med at få sagerne berammet med travle forsvarsadvokater, men det er bekymrende, at der nu i gennemsnit går mere end 5 måneder, før landsretten kan hovedforhandle disse sager.

De gennemsnitlige gennemløbstider for (øvrige) straffeankesager uden bevisbedømmelse er svagt stigende. Dette modsvarer den foran nævnte udvikling i antallet af nye sager.

Det må indgå i vurderingen af det praktisk mulige, at ca. halvdelen af landsrettens straffesager skal behandles på biringstederne i forud fastlagte uger og med deltagelse af forsvarere, der er udpegede før sagens berømmelse og hvis muligheder for at give møde derfor har væsentlig betydning for sagernes berømmelse.

e. Sageres alder.

Ved udgangen af 2011 var de verserende civile 1. instans- og ankesager fordelt således med hensyn til sageres alder:

Ca. 86 % af sagerne er modtaget i 2011

Ca. 8 % af sagerne er modtaget i 2010

Ca. 2 % af sagerne er modtaget i 2009

Ca. 1 % af sagerne er modtaget i 2008

Ingen af sagerne er modtaget i 2007

Ca. 3 % af sagerne er modtaget i 1997-2006

Den procentuelle fordeling af sagsbeholdningen med hensyn til de civile sagers alder viser, at langt de fleste sager er af nyere dato. De sager, der er af ældre dato, afventer alle oplysninger eller afgørelser, som antages at kunne have væsentlig betydning for sagernes behandling og afgørelse.

Ved udgangen af 2011 var 18 sager svarende til knapt 3 % af de verserende straffesager modtaget før 2011. Resten af sagerne var modtaget i 2011.

4. Medarbejdere og sagsafviklingen.

a. Udviklingen i årsværksforbrug fordelt på de enkelte medarbejdergrupper.

Udviklingen i antallet af medarbejdere i 2009 – 2011 (opgjort som det faktiske årsværksforbrug) er følgende:

	2009	2010	2011
Juridisk personale	53,2	52,4	51,7
Kontorpersonale	42,5	38,5	38,0
Elever	2,3	3,0	2,7
Ansatte i beskæftigelsesordning	1,0	1,0	1,0
Øvrigt personale	5,2	5,4	5,2

Ændringerne skyldes navnlig nedskæringer af landsrettens personaleresurser – dommernormativ og lønbevilling - efter domstolsreformen. Samlet er landsretten blevet reduceret med 2 faste dommerstillinger, 4 konstitutionsstillinger og ca. 7 administrative stillinger. For så vidt angår de to faste dommerstillinger har nedskæringen haft virkning fra henholdsvis august og december 2011. Konstitutionsstillingerne og de administrative stillinger er nedlagt i 2008 og 2010.

Det har været Domstolsstyrelsens indstilling, at der med de nævnte nedskæringer er gjort endeligt op med landsrettens resursetilpasning efter domstolsreformen. Som tilkendegivet i embedsregnskabet for 2010 er det landsrettens hensigt nøje at følge udviklingen bl.a. med henblik på en vurdering af, om de gennemførte normativ- og bevillingstilpasninger har været for voldsomme set i lyset af reformens endelige betydning for landsretten. I denne vurdering vil naturligvis tillige indgå den generelle udvikling i sagstilgangen.

b. Sagsvægtningsmodel.

Landsretterne udarbejdede i 2003/2004 i samarbejde med Domstolsstyrelsen en model med vægtning af de forskellige sager. I modellen indregnes sluttede sager med en vægtenhed afhængig af sagstype og den måde, hvorpå sagen sluttes.

Vægtenhederne blev særskilt fastsat for henholdsvis administrative medarbejdere (kontorpersonale) og jurister (faste og konstituerede dommere, administrationschef, sekretariatschef, retsassessor og dommerfuldmægtige) efter en generel vurdering og sammenligning af det arbejde, der for den enkelte medarbejder i den pågældende medarbejdergruppe gennemsnitligt er forbundet med behandlingen af den enkelte sag sammenlignet med behandlingen af andre sager og alt afhængig af sagstype og måde, som sagen sluttes på.

Domstolsreformen og den deraf afledede ændring i landsretternes rolle som slutinstans, den almindelige udvikling i sagernes tyngde samt landsretternes arbejdsform navnlig i forbindelse med den nye form for hovedforhandling har nødvendiggjort en revision af sagsvægtningsmodellen, hvis denne tillige skal kunne anvendes til at vurdere udviklingen i landsretternes produktivitet over tid og særligt sammenlignet med tiden før reformen. Landsretterne har gennem længere tid opfordret Domstolsstyrelsen til at igangsætte dette arbejde, der efter landsretternes opfattelse bør foregå i tæt samarbejde mellem Domstolsstyrelsen og landsretterne. Arbejdet blev indledt i starten af 2011 og afsluttet medio 2011, og de nye vægte er herefter indarbejdet med virkning fra 1. januar 2011.

Det er ikke umiddelbart muligt at sammenligne de nye og gamle vægte.

5. Retsmægling.

Vestre Landsret tilbyder – som alle andre retter undtagen Højesteret – en ordning med retsmægling. Ordningen administreres i praksis af landsrettens centrale forberedelsesafdeling. Der henvises nærmere til oplysningerne om retsmægling på landsrettens hjemmeside www.vestrelandsret.dk.

Landsrettens tilbud om retsmægling er i 2011 blevet accepteret i 83 sager mod 84 sager i 2010 og 104 sager i 2009. Retsmægling er i 2011 gennemført i 71 sager mod 61 sager i 2010 og 81 sager i 2009. I de resterende sager er retsmæglingen endnu ikke gennemført eller tilsagnet om deltagelse i retsmægling eller hele sagen er tilbagekaldt, inden der er afholdt møde med retsmægleren.

I 36 af de 71 sager med gennemført retsmægling (51 %) er retsmæglingen endt med, at parterne har indgået en aftale, som har afsluttet sagen. I de øvrige sager, hvor retsmægling er gennemført, er retsmæglingen endt uden en sådan aftale, og sagen er herefter overgået til sædvanlig retssagsbehandling.

Andelen af retsmæglings, der i 2011 er endt med en aftale, der har sluttet retssagen, er på et lidt lavere niveau end det niveau, der – bortset fra 2009 - har været i tidligere år, hvor andelen af sluttede sager ret konstant har ligget omkring 65 %.

6. Kvalitetsarbejde

Landsretten har også i 2011 på forskellige områder arbejdet med projekter, der har til formål yderligere at forbedre kvaliteten i landsrettens sagsbehandling og afgørelser.

Landsrettens dommere har på interne temadage drøftet forskellige spørgsmål bl.a. i forbindelse med retsledelse, den nye selskabslov, brugen af anonyme meddelere under hovedforhandlingen af straffesager, behandlingen af sager om varetægtsfængsling og forsvarerbeskikkelse. I lyset af den betydning, som landsretternes arbejde med bedømmelsen af dommeregnetheden hos konstituerede dommere tillægges ved udnævnelsen af dommere til by- og landsretter, har

landsrettens dommere sammen med dommerne i Østre Landsret gennemført et eksternt kursusforløb om evaluering og læring i et konstitutionsforløb. Landsrettens dommere har endvidere deltaget i et projekt, der sigtede mod forbedring af den enkeltes mulighed for at udnytte de eksisterende it-systemer bedst muligt. Endelig har landsretterne sammen med Sø- og Handelsretten taget initiativ til at oprette et netværk for dommere om EU-retlige spørgsmål.

Landsretten har endvidere gennemført forskellige projekter vedrørende de administrative funktioner på de enkelte retssektioner. Dette er i det væsentlige sket som led i et bedste praksisprojekt.

Det er landsrettens vurdering, at kvalitetsarbejdet er af meget væsentlig betydning også set i sammenhæng med de løbende bestræbelser på at effektivisere sagsgangene. Det er derfor efter landsrettens opfattelse særdeles velbegrundet, at der også i 2011 har været anvendt resurser – og i forhold til tidligere også flere resurser - på denne del af landsrettens arbejde, også selv om det selvsagt har betydet tilsvarende færre resurser til retsarbejdet.

7. Administrative sager.

Blandt de administrative sager, som behandles i landsretten, kan nævnes:

a. Høringssager.

Der er i 2011 modtaget 65 høringssager vedrørende lovforslag m.v.

I 2009 og 2010 blev der afgivet udtalelser i henholdsvis 67 og 64 høringssager.

b. Klagesager.

I medfør af retsplejelovens § 48 kan landsrettens præsident meddele en advarsel til en dommer eller anden domstolsjurist i landsretten eller til en præsident ved en byret i landsretskredsen, hvis den pågældende har udvist utilbørligt eller usømmeligt forhold i forbindelse med udførelsen af sin tjeneste.

Der har i 2011 ikke været anledning til at statuere, at der er udvist forhold af en karakter, der har kunnet give grundlag for at meddele en advarsel efter § 48.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 48 giver ikke landsrettens præsident kompetence til at bedømme en sags materielle udfald eller rigtigheden af de processuelle afgørelser, der træffes i forbindelse med sagsbehandlingen. I de situationer, hvor præsidenten har modtaget henvendelser fra primært privatpersoner, der har været utilfreds med landsrettens eller en anden rets judicielle afgørelser, har præsidenten derfor vejledt om sin kompetence efter retsplejeloven og om mulighederne for eventuelt at appellere afgørelsen eller f.eks. søge Procesbevillingsnævnet om anke- eller kæretilladelse. I disse sager har der således ikke været indledt en klagesagsbehandling i medfør af retsplejelovens § 48.

c. Rejsedommerordningen.

Ordningen med særlige rejsedommere er ophørt med udgangen af 2006 som led i domstolsreformen. Af rejsedommerordningen resterer nu alene muligheden for, at landsrettens præsident efter retsplejelovens § 45, stk. 1, kan meddele beskikkelse som yderligere dommer ved en byret, når byrettens forhold tilsiger det. Denne mulighed er benyttet i et enkelt tilfælde i 2011.

d. Beskikkelse af sættedommere.

Præsidenten foretog i 2011 i alt 65 beskikkelser af sættedommere i medfør af retsplejelovens § 46, fordi byretsdommere var inhabile.

I 2009 og 2010 blev der meddelt henholdsvis 51 og 79 sådanne beskikkelser. Tallene er betydeligt lavere end i tiden før domstolsreformen. Det skyldes, at reformen har mindsket behovet for sådanne beskikkelser meget markant som følge af etableringen af større byretter med mindst 6 dommere.

8. Ny retsbygning til Vestre Landsret i Viborg

Vestre Landsret har gennem længere tid haft et væsentligt behov for forbedring af de lokalemæssige forhold navnlig i Viborg. Spørgsmålet har da også været nævnt i flere af de tidligere offentliggjorte handlingsplaner og embedsregnskaber.

Som led i aftalen om finansloven for 2010 indgik den daværende regering og Dansk Folkeparti i november 2009 aftale om, at der skal opføres en ny retsbygning til Vestre Landsret.

Arbejdet med opførelsen af den nye retsbygning sker i et samarbejde mellem Bygningsstyrelsen (tidligere Slots- og Ejendomsstyrelsen), Domstolsstyrelsen, Viborg Kommune og landsretten. Byggeriet opføres i et såkaldt offentligt-privat partnerskab (OPP).

I overensstemmelse med finanslovsaftalen blev arbejdet med projektet igangsat i 2010.

Bygningsstyrelsen har udbudt projektet til 5 prækvalificerede konsortier. Der blev modtaget 4 tilbud og efter en nøje granskning af disse har Bygningsstyrelsen – med forbehold for de bevilgende myndigheders behandling af sagen - tildelt projektet til A. Enggaard A/S, KPF Arkitekter og Cowi.

Sagen forventes herefter forelagt Finansudvalget i april 2012, og – under forudsætning af Finansudvalgets tilslutning – vil kontrakt kunne indgås senere på foråret. Det forventes, at landsretten kan tage den nye retsbygning i brug omkring 1. april 2014.

Den nye retsbygning vil blive placeret på Asmildklostervej i Viborg, og Viborg Kommune har i januar 2012 vedtaget den nødvendige ændring af lokalplanen for området.

Det er naturligvis glædeligt og meget tilfredsstillende for landsretten og dens brugere, at landsretten om få år vil kunne flytte ind i en ny retsbygning, der vil kunne sikre landsrettens brugere og medarbejdere en værdig, funktionel, sikker og tidssvarende ramme for landsrettens retssagsbehandling og øvrige funktioner.

9. Vestre Landsrets lokaleforhold ved bitingstederne.

Vestre Landsret har bitingsteder i Aalborg, Århus, Kolding, Esbjerg og Sønderborg.

Bitingsstederne er i Kolding, Esbjerg og Sønderborg placeret i forbindelse med byrettens lokaler.

I Esbjerg har byretten – og dermed også Vestre Landsret – fået nye lokaler i sommeren 2007.

I Sønderborg har byretten – og dermed også Vestre Landsret – fået nye lokaler i eftersommeren 2008.

I Kolding opføres for tiden et helt nyt domstolsbyggeri, hvori også vil indgå nye lokaler til Vestre Landsret. Anlægsarbejdet er igangsat i starten af 2011. Byggeriet sker i et offentligt-privat partnerskab (OPP) og som del af et samlet projekt, der i alt omfatter nye retsbygninger til 4 byretter samt til Vestre Landsrets bitingssted i Kolding. Opførelsen af den nye retsbygning i Kolding ventes færdig omkring sommer 2012.

10. Handlingsplan for 2011 og opfyldelsen af denne.

Landsrettens arbejde med handlingsplaner og justeringer af disse foregår løbende bl.a. i forbindelse med drøftelser i landsrettens samarbejdsudvalg. Handlingsplanerne er offentliggjort på landsrettens hjemmeside - www.vestrelandsret.dk

Handlingsplanerne indeholder en række mål for sagsbehandlingstider. Herom og om opfyldelsen af disse målsætninger henvises til det, der er anført oven for i afsnit 3.

Endvidere indeholder handlingsplanerne en lang række andre mål opstillet med fokus på (anden) kvalitetssikring, brugernes behov, kontakt til samarbejdspartnere, produktivitet og fleksibilitet, trivsel blandt medarbejderne og enkle og klare arbejdsgange samt andre tiltag til en effektiv resurseudnyttelse.

De forskellige mål er beskrevet i landsrettens handlingsplan, og status med hensyn til opfyldelsen heraf kan summarisk sammenfattes således for 2011:

- Der skal ske en revision af sagsvægtene i vægtningsmodellen for landsretterne. Tidsfrist 2. halvår 2011.
GENNEMFØRT
- Der skal arbejdes med forskellige projekter til højnelse af kvaliteten af landsrettens opgavevaretagelse.
GENNEMFØRT

- Der skal gennemføres en systematiseret drøftelse af forskellige spørgsmål om retsledelse, ligesom landsrettens dommere sammen med dommerne i Østre Landsret skal deltage i et eksternt projekt om vejledning og bedømmelse af konstituerede dommere. GENNEMFØRT (endeligt i januar/februar 2012)
- Der skal ske en nedsættelse af gennemløbstiden navnlig i straffesager. Tidsfrist: 2011. HAR IKKE VIST SIG MULIGT
- Der skal gennemføres et projekt med gennemgang af forskellige arbejdsgange under medvirken af domstolens Bedste praksis-konsulenter. GENNEMFØRT
- Der skal øget fokus på mulighederne for at anvende e-mail blandt andet ved indkaldelser af lægdommere og i kommunikationen med advokater. GENNEMFØRT mht. indkaldelser af lægdommere og GENNEMFØRT I MEGET BEGRÆNSET OMFANG mht. kommunikation med advokater
- Der skal gennemføres en evaluering af et forsøg med retsledelse for konstituerede dommere. GENNEMFØRT (i februar 2012)
- Landsrettens eksterne kommunikation skal forbedres gennem udsendelse af et øget antal pressemeddelelser om udfaldet af sager af særlig offentlig interesse eller særlig juridisk faglig betydning. DELVIST GENNEMFØRT

11. Sammenfattende vurdering af udviklingen i 2011 samt forventningerne til de kommende år.

Der har i 2011 som i 2010 været en markant øget tilgang af nye civile sager og nye straffedomssager. Stigningen i sagstilgangen har betydet, at landsrettens sagsbeholdning er steget tydeligt.

Udviklingen er bekymrende. De foregående års gode udvikling med kortere gennemløbstider på de fleste områder er således vendt til en udvikling præget af lidt eller noget længere gennemløbstider på flere områder.

Det er vanskeligt at vurdere, om udviklingen i sagstilgangen fortsætter. Sker det, må det påregnes, at udviklingen yderligere forværres, idet de nedskæringer, der er besluttet i 2010 med hensyn til antallet af faste dommerstillinger, reelt først er slået igennem fra slutningen af 2011.

Landsretten vil nøje følge udviklingen bl.a. med henblik på en vurdering af, om de gennemførte normativ- og bevillingstilpasninger har været for voldsomme set i lyset af reformens endelige betydning for landsretten. Det er landsrettens foreløbige vurdering, at meget tyder på, at effekten af domstolsreformen først nu er ved at slå endeligt igennem. Dette viser sig ikke mindst ved den øgede tilgang af civile ankesager og kæremål, og denne udvikling er i god overensstemmelse

med de tilkendegivelser og forventninger, som de to landsretter fremkom med over for Domstolsstyrelsen i forbindelse med drøftelserne om resursetilpasningen.

Det er således landsrettens vurdering, at der vil ske en uholdbar og uacceptabel forlængelse af sagsbehandlingstiderne, hvis der ikke meget hurtigt sker en justering af sagstilgangen eller tilføres øgede dommerresurser. En justering af sagstilgangen vil formentlig kun kunne gennemføres på lidt længere sigt og vil bl.a. kræve ny lovgivning. Det er derfor nødvendigt med tiltag også på kort sigt, idet en ophobning af sager erfaringsmæssigt vil ske hurtigt med den nuværende forskel på sagstilgang og sagsafgang, og en afvikling af en større sagsbunke vil – uden tilførelse af nye resurser – kræve en længere periode. Landsretten anerkender, at der i en periode – også bevillingsmæssigt – har været fokus på især byretternes sagsbunkebekæmpelse. Det må imidlertid ikke glemmes, at et væsentligt formål med domstolsreformen var en reduktion af de alt for lange sagsbehandlingstider ved bl.a. landsretterne. Udviklingen i de første år efter domstolsreformen var i god overensstemmelse med dette formål. Sagsbeholdning og gennemløbstider faldt markant. Denne gode udvikling er imidlertid i 2010 og 2011 afløst af en situation med større sagsbeholdning og længere gennemløbstider.

Det er derfor landsrettens forventning, at der i 2012 søges en løsning på disse problemer både på kort sigt og på langt sigt. I modsat fald vil formålet med domstolsreformen ikke blive opfyldt for landsretterne.

Det kommende år vil på det administrative område blive præget af arbejdet med opførelsen af landsrettens nye retsbygning i Viborg. Som nævnt ovenfor er projektet fundet, den nødvendige ændring af lokalplanen er gennemført og den endelige bevillingsmæssige godkendelse er ved at blive indhentet. Efter planen vil selve byggeriet finde sted ske i 2012 – 2014 således, at det nye byggeri kan tages i brug i foråret 2014.

Landsretten glæder sig til at kunne byde brugere og medarbejdere tidssvarende og sikre rammer for landsrettens virksomhed i Viborg.

Bjarne Christensen